

157. Kimle, Ipari Park**(KÖH 76361)****(Győr-Moson-Sopron megye) Kk**

A községben újonnan kijelölt ipari terület Magyarkimle K-i szélén, a Hédervár felé vezető út É-i oldalán helyezkedik el. A területen már ipari üzemcsarnok is található, aminek K-i szélén az elmúlt év végén aszfaltozott feltárási utat építettek, az út mentén közművezetékekkel. Az ipari park még be nem épült részei jelenleg mezőgazdasági területek, terepbejárásom idején a területek fel voltak szántva. Az észlelést nehezítette a foltszerűen és a barázdák mélyedéseiben sávosan jelentkező vékony hóréteg.

A terület bejárása során a feltárási út két oldalán lévő szántásban késő középkori kerámiatöredékeket gyűjtöttem. A leletek jelentkezési területe egy ÉNy–DK-i irányban elnyúló, lapos dombhát. A felszíni leletek minden bizonnyal a középkori Magyarkimle (Belsőkimle) települési emlékei.

Fontos megjegyezni, hogy a feltárási út, a közművezetékek és az ipari üzem építéskor régészeti értékek sérülhettek, illetve semmisülhettek meg. A lelőhely továbbra is erősen veszélyeztetett, hiszen további építkezések várhatók a területen!

TAKÁCS KÁROLY

158. Kimle, Országútra dülő**(KÖH 57591)****(Győr-Moson-Sopron megye) Ró**

2011. október 28-án, a Szigetköz tanács kezdeményezésére megalkult Limes Munkacsoport felkérésére helyszíni szemlért tartottunk azokon a lelőhelyeken, amelyek a Limes Világörökségi nevezésbe nem kerültek be helyszínként, ám a Hansági Múzeum adattára (Figler András, Aszt Ágnes korábbi terepbejárásai) alapján további potenciális lelőhelyek lehetnek, elsősorban őrtornyok.

A lelőhely a településtől D-re, a Kimle–Mecsér–Lébény hármashatár területén, a tsz mellett kiinduló földút és a mai I-es főút között található. A feltételezhető őrtorony területén viszonylag nagyszámú téglatöredék, habarcs- és kötőredék került elő. Kerámiatöredéket most nem találtunk, viszont a téglas- és kötőredékek szépen kirajzolták az őrtorony körvonalát.

A lelőhelyet a Danube Limes Projekt KÖH által végzett helyszíni szemléje során is nevezésre alkalmasnak tartották, azonban a végleges nevezési listába nem került. Álláspontunk szerint a lelőhely világörökségi nevezésre alkalmas, és kérjük a területre az országos védelem kiterjesztését.

A helyszíni szemlén részt vett Németh Alajos.

BÍRÓ SZILVIA

159. Kisfalud, Kázmér-domb**(KÖH 24262)****(Győr-Moson-Sopron megye) I**

2011. április 19-én régészeti szakfelügyeletet láttunk el a lelőhely területére eső horgászto kialakításakor. A helyszínen kiderült, hogy a 60%-ban elpusztult lelőhely két esetlegesen érintetlenül maradt területét a tó kialakítása nem érinti. A 0234/9–10 hrsz.-ú terület két kis sarkán mélyítés nem történt, inkább a

kitermelt föld és homokkal kevert föld egy részét ráhordták és elegyengették.

A horgászto mélyítésénél egy nagyon vékony humuszréteg alatt máris a homok következett. A meddőhányóból mindenhol gyűjtöttünk kerámiatöredékeket, de csak a humuszos részekből. A közvetlenül a tó mellett lévő rekultivált területen, ma szántón, szintén sok kerámiatöredék volt. Megfigyelésünk alapján az edénytöredékek a humuszban fordulnak elő, a homokban nem jellemző. A szórvány kerámián, 1 db csonttöredéken és 1 db salakon kívül egyéb régészeti jelenséget nem figyeltünk meg.

Munkatárs: Balassa Krisztina régésztechnikus.

GABRIELI GABRIELLA

160. Kiskőrös, Gépállomás**(KÖH 29349)****(Bács-Kiskun megye) R, B, LT, Sza, Kk**

A korábbi Gépállomás területén, a sportpálya építése közben, 1961-ben urnasírok kerültek elő, melyhez Bándi Gábor, a Magyar Nemzeti Múzeum akkori régésze ment ki egy kis leletmentésre. A területen a középső bronzkori Vatyá-kultúra temetőjének pár urnasíráját és egy kora bronzkori, a kisapostagi kultúrához sorolható település részletét tárta fel.

A telephely lelőhellyel érintett D-i részén festőüzem létesítését tervezték, ezért próbafeltárást végeztünk. A 2197 m² felületen 2011. július 25. és augusztus 30. között 4 szondaárokban kezdtük a kutatást. A felület DNY-i szélén 30–40 cm újkori törmeléken rátöltést, alatta egy teljesen érintetlen, szántással nem bolygatott réteget találtunk. A lelőhely igen intenzíven jelentkezett, egy késő rézkori, a badeni kultúrához sorolható település nyomai kerültek napvilágra. Az ÉK-i részen kijelölt szakaszt is megnyitottuk, ahol még nagyobb intenzitással kerültek elő a jelenségek, de itt már szarmata objektumok is jelentkeztek. Ezen a részen egy teljesen ép kőbalta is előkerült az egyik rézkori objektum felső részéből. Összesen 338 stratigráfiai egységet osztottunk ki, ami 328 objektumhoz tartozott.

Öt régészeti korszak emlékei kerültek elő. A legidősebb egy *késő rézkori, a badeni kultúra* népességéhez köthető településrészlet volt. Objektumai a teljes feltárási területen viszonylag nagy sűrűségben jelentkeztek. A D-i részen előkerült egy kettős árok, íves vonalvezetéssel, ami minden bizonnyal az egyik periódusának a települést kerítő létesítménye lehetett. A jelenségek többsége különböző funkciójú gödör volt, közöttük néhány méhkas alakú verem. Az előkerült leletanyag igen gazdag, szinte minden objektum tartalmazott valamennyi kerámiát. Az edények között számos díszített, nagy méretű töredék is előkerült, gyakran szuperpozícióban egymással, melyek a feldolgozás során tovább pontosíthatják a kultúra belső kronológiáját. Összesen 4 gödörből került elő egészben eltemetett, valószínűleg összekötözött pozícióban fekvő szarvasmarha áldozat, az egyik fején nagy méretű taglózásnyommal. Négy gödörből kerültek elő emberáldozatok, összesen 5 emberi maradványt tartalmazva. A terület ÉK-i harmadában egy középső bronzkori birituális temető került elő a *Vatyá-kultúra* fiatalabb időszakából. Összesen 18 urnás és egy zsugorított temetkezést tártunk fel. Az urnák többsége teljesen épen, a fedőtállal együtt került elő, de csak néhány nem volt összeroskadva a föld súlyától. Az urnák

belsejében a hamvak mellett egy kis füles bögre volt az állandó melléklet.

A szelvényben elszórva egy ritkás szerkezetű *késő kelta településrészlet* került elő két földbe mélyített épülettel és pár gödörrel. Az egyik épület igen nagy méretű, 8×5 m alapterületű volt, 8 tartó cölöp nyomával. A K-i felén egy nagyobb padkás rész volt, ahol 10–15 összeroskadt edény, főként hombár került elő. A járósínten egy vasfibulát is találtunk.

A *szarmataká* egy közepes intenzitású, a 2. század közepére keltezhető települése esett a munkaterületre. Számos római export kerámia került elő, főként amforatöredékek – köztük egy ritka csúcsos kiképzésű fenékkal –, de jó néhány objektumban piros festésű tálak és korsók darabjai is voltak. A legizgalmasabb jelenség a terület középső harmadában került elő, itt egymással párhuzamosan 2 hosszúkás kialakítású, közel 5 m-es hosszúságú, 1 m széles, téglalap alakú, földbe mélyített, átégett falú gödör volt. Szerkezetük, kialakításuk megegyezett, aljukban jelentős mennyiségű szentült fa került elő. Az egyikben meg lehetett figyelni az égett fatörzseket is. Az objektumok az általam ismert anyagban párhuzam nélküliek, elképzelhető, hogy faszén készítésére használták őket.

A területen szórtan néhány *14–15. századi*, gazdag leletanyagot tartalmazó gödör is előkerült, az egyikben néhány igényes csontfaragvánnyal.

Összességében elmondható, hogy a feltárt terület egésze átlagon felüli fedettségű volt, számos esetben jelentkezett a korszakok közötti szuperpozíció, és igen gazdag leletanyag került elő mindegyik régészeti korszak jelenségeiből. A lelőhely kiterjedése jóval nagyobb lehet az eredetileg feltételezetténél, de nagy részét a korábbi évtizedekben végzett építkezések bizonyosan rongálták.

A leletanyag a Katona József Múzeumban (Kecskemét) került.

Munkatársak: Csányi Roland, Sultis László ásatási technikusok.

Sz. WILHELM GÁBOR

161. Kiskunfélegyháza, Templomhalom (KÖH 31399)

(Bács-Kiskun megye) Á, Kk

Kiskunfélegyháza város önkormányzata a Templomhely nevű, ismert lelőhelyként számon tartott településrészen új lakópark kialakítását tervezte, a területet felparcellázta. Az építkezések előtt 2011. április 26–27-én, május 18–19-én és június 1-jén megelőző feltárást végeztünk 3 telken (hrs. 5637/320, 0308/27, 5637/310).

A terület DNy-i sarkában, a Szélmalom utcában lévő helyszínen késő középkori objektumok kerültek elő, főként árkok és gödrök, közepes mennyiségű leletanyaggal. A legizgalmasabb objektum egy kis műhely volt, számos vaseszközzel, salakkal és a kemence nyomával.

A másik 2 telek ettől távolabb, a terület ÉK-i sarkában található. Az itt végzett, Béla király utcai és Templomhalom utcai régészeti munkálatok során egy késő Árpád-kori – késő középkori településrészlet nyomai kerültek napvilágra. Az objektumok döntő hányada árok volt, gyakran többszörös

szuperpozícióban egymással, csak néhány gödörseveremszínezte a palettát. Igen kevés kerámia- és csontanyag került elő a betöltésükből. A legjelentősebb lelet egy vörös homokkőből készült, teljesen ép malomkőpár volt, ami az egyik árok tetején feküdt.

A területen, összesen 763 m²-en, 33 stratigráfiai egységet különítettünk el, melyek 30 objektumhoz tartoztak.

A leletanyag a Kiskun Múzeumba (Kiskunfélegyháza) került.

Munkatársak: Sultis László ásatási technikus, Jancsó István régészhallgató.

Sz. WILHELM GÁBOR

162. Kiskunmajsa, Minka-tanyától ÉK (KÖH 77299)

(Bács-Kiskun megye) Á

2011. április 4-én bejárást folytattunk Kiskunmajsa kőküti határterületében. Egy, a környezetéből kiemelkedő ÉNy–DK-i homokos hátton, egy mély fekvésű rész DNy-i partján, szántott területen Árpád-kori településre utaló leletanyagot gyűjtöttünk egy kb. 100×80 m-es területen. A lelőhely a Minka tanyától ÉK-re található.

Munkatársak: Mészáros Mónika régész, Guttyán Attiláné régésztechnikus és Vida Ágnes adattáros.

SOMOGYVÁRI ÁGNES

163. Kistokaj határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, B, Sza, Kk, I

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság 2011-ben elkészítette a „Hatvan (vez.)–Miskolc, Tiszai pu. (kiz.) vonalszakasz megvalósíthatósági tanulmányának és engedélyezési terveinek elkészítéséhez” című beruházáshoz kapcsolódóan az örökségvédelmi hatástanulmány Kistokajra vonatkozó részfejezetét. A tervezett beruházás Kistokajra vonatkozó része a Miskolc–Kistokaj közigazgatási határtól a Kistokaj–Mályi közigazgatási határig tartó vasút nyomvonalszakaszát érinti, melynek hossza 9480 m. A terepbejárásokat 2011. november 11-én végeztük.

Dianka Dél (KÖH 90733): A lelőhely Hejőtől 630 m-re, K-i irányban, a vasút nyomvonalának Ny-i oldalán található. A mintegy 120 m hosszán, É–D-i irányban azonosított lelőhelyen a sarjadó növényzetben néhány paticsot gyűjtöttünk. Feltételezhető, hogy a terület a Kistokaj, Petri-Hejő Ny 1. KÖH: 43819) elnevezésű lelőhelyhez tartozik, annak D-i nyúlványa.

Kistokaji vasúti megállótól délre (KÖH 90737): A Rákóczi Tsz-től kb. 500 m-re É-ra elhelyezkedő lelőhelyet a sarjadó vetésben azonosítottuk. Az É–D-i irányú, mintegy 150 m hosszú nyomvonalszakaszon bronzkori és császárkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Vasúti megálló (KÖH 90735): A Mályiból Kistokajba vezető út környezetében, az úttól É-ra található a 130 m hosszú, É–D-i irányú lelőhely. Területén a sarjadó növényzetben középső neolitikus és 14. századi kerámiát, valamint paticsot találtunk.

Munkatársak: Hajdú Melinda, Kővári Ivett, Nagy S. József, Tóth Krisztián.

SZOLYÁK PÉTER